

ЖУРАВЛЁВА А. В. Значение музыкального творчества Джеймса Брауна для развития уличной танцевальной культуры (1960–1970-е гг.).

В статье определена роль музыкального творчества американского певца, композитора и шоу-мена Джеймса Брауна (1933–2006) для развития уличной танцевальной культуры второй половины XX века. В публикации проанализирована историография проблемы; рассмотрены этапы развития брейкинга в 1960-х годах; в хронологическом порядке освещен творческий путь Д. Брауна; определены пиковые события в музыкальной карьере певца, повлиявшие на становление стилей “хип-хоп” и “фанк” в 1970-х годах. В научной разработке отмечено, что после появления новой стилистики брейкинга на концертах Д. Брауна, в начале 1970-х годов было укоренено термины: “брейк-данс”, “b-boy”, “b-girl”; сформировалась техническая “азбука” брейкинга, уличные исполнители объединились в молодежные коллективы.

Ключевые слова: Джеймс Браун, уличная танцевальная культуры, брейк-данс, соул, хип-хоп, фанк.

ZHURAVLYOVA A. V. Value of musical creation of James Brauna for development of street dancing culture (1960–1970th).

In the article the role of musical creation of the American singer, composer and show-barter of James Brauna (1933–2006) is certain for development of street dancing culture of the second half of XX age. Historiography of problem is analysed in a publication; the stages of development of breykinga are considered in 1960th; the creative way of D is lighted up in a chronologic order. Brauna; the events of spades are certain in the musical career of singer, influencng on becoming of styles and “funk” “khip-khop” in 1970th. It is marked in scientific development, that after appearance of new stilistiki of breykinga on the concerts of D. Brauna, at the beginning of 1970th terms were engrained: “брейк-данс”, “b-boy”, “b-girl”; the technical “alphabet” of breykinga was formed, street performers united in youth collectives.

Keywords: James Braun, street dancing cultures, брейк-данс, soul, khip-khop, funk.

УДК 3787.091.322-042.65

Ковчина І. М., Панченко М. В.

ДО ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МІЖНАРОДНИКІВ

У статті розкриваються важливі аспекти організації самостійної роботи студентів вищого навчального закладу. Автори, узагальнюючи власний досвід аудиторної роботи, наводять практичні приклади самостійної роботи студентів-міжнародників як під час навчальних занять, так і поза ними. Сучасні європейські стандарти освітнього простору вимагають як від викладача, так і від студента обізнаності, креативності та самовдосконалення шляхом використання нових методик аудиторної та позааудиторної роботи. Вагома частина у засвоєнні знань надається самостійній роботі студента. Запропоновані нами методики засвоєння знань студентами-міжнародниками в позааудиторний час підібрані з врахуванням всіх особливостей міжнародної діяльності та міжнародного досвіду, дають змогу розвинути творчу сторону особистості та стануть необхідними під час майбутньої професійної діяльності.

Ключові слова: самостійна робота, студенти, організація, компетенції.

Навчання студентів у вищому закладі освіти потребує постійної самостійної роботи. Навчальними планами вона передбачається для всіх спеціальностей та спеціалізацій. Така робота у поза аудиторний час потребує багато зусиль. Самостійно працювати студентів навчитися важко, йому потрібна допомога викладача.

Під час самостійної роботи також формуються компетенції та компетентності у студентів для виконання майбутніх функціональних повноважень. Самостійна робота є формою індивідуальної роботи. Різниця в тому, що індивідуальна робота виконується однією особою, а самостійна ж може виконуватись групою студентів.

Самостійна робота, підкреслено у вимогах Європейського Співтовариства щодо освітніх реформ в Україні, є важливим етапом у підготовці молоді до навчання упродовж всього життя. Така вимога основна для всього населення Європи та суспільства Європейського Співтовариства [1]. Вона заснована на базисних причинах освіти загалом, оскільки у Європі вищих навчальних закладів мало порівняно з Україною, а плата за навчання достатньо висока.

Тому отримати кваліфікацію з вищої освіти є завданням не тільки молоді, але й для людей старшого покоління, адже інтелектуальний розвиток зумовлює розвиток суспільства, а отже й економіки загалом.

Отримання кваліфікації є метою багатьох розумних людей, батьки повинні допомагати в цьому своїм дітям.

Мета статті – окреслити шляхи та впровадити інноваційні форми самостійної роботи студентів, обмінятися власним досвідом викладача та надати рекомендації щодо кращого проведення самостійної роботи під час аудиторних та позааудиторних занять.

Це питання в українській науці досліджували В. П. Андрущенко, Н. Г. Ничкало та інші. Сучасні дослідники в оновлених умовах розробляють нові підходи та концепції щодо вказаного питання.

Самостійна робота студентів передбачає набуття знань і в аудиторії, і поза нею. Для виконання у майбутньому професійних функцій необхідні знання, які повинні мати теоретичне та практичне наповнення. Теоретичним наповненням формуються знання під час лекційних занять згідно з поданим інформаційним матеріалом, який є основою, практичним – під час семінарських, практичних, лабораторних. Також формувати професійні знання потрібно у позааудиторний час.

Позааудиторна робота студентів із формування практичних навичок самостійної роботи передбачає максимум інноваційності.

Роль викладача у самостійній роботі студента є вирішальною. Багаторічний досвід нашої викладацької діяльності показує, що проводити самостійну роботу одночасно з усіма студентами групи неможливо. Самостійна робота, ми впевнені, проводиться тільки індивідуально. Завдання визначаються викладачем всім студентам як загальне завдання, індивідуальні завдання проговорюються з кожним студентом, задля

озвучення його особистої думки. Це перша ланка самостійної роботи [2, с. 409-412].

Другою ланкою є результат виконання завдання. Він також проговорюється викладачем. У двох чи трьох студентів виникають питання. З досвіду ми знаємо, всі питання-відповіді вплинуть під час контролю – або модульного, або підсумкового. Самостійна робота нами перевіряється два або три рази. За другу перевірку ставимо нижчу кількість балів. Бувають виключення, якщо робота виконана самостійно і програма не знаходить плагіат. Такі студенти отримують найвищу кількість балів. Тим самим ми підтримуємо самостійність, вчимо коректності, креативності [там само].

Самостійна поза аудиторна робота потребує від студента додаткового часу. Тому на перше місце ми ставимо мотивацію. Вона в подальшій професійній діяльності приводить до успіху та отримання благ і свободи. Отримання студентами-міжнародниками навичок самостійної роботи призведе до їхньої самостійності у більш привабливому пошуку роботи та успіху в кар'єрі. Чим більше буде успішних випускників, тим більше Європа отримає розвинутих суспільств [3]. Самостійну роботу потрібно постійно розвивати та стимулювати.

Головним стимулом у самостійній діяльності студента вищого навчального закладу ми вбачаємо надання достатньої ініціативи. Наприклад, при проведенні перших занять, надавши майбутнім міжнародникам низки інформації, пропонуємо самим визначити назви міні-тренінгів для самостійної роботи. Такий творчий підхід схвалюється студентами. Довіра повертається викладачеві зі сто відсотковою віддачею. Сучасні студенти не уявляють себе без Internet-ресурсу та із задоволенням працюють з ним, подають гарні ідеї. Така форма аудиторної роботи сприяє створенню умов для подальшої самостійної роботи, без допомоги викладача.

Під час аудиторної роботи ми готуємо студентів до самостійності також іншим чином. Студент може формально виконати завдання. За таке завдання бали не нараховуються. Якщо завдання було виконано з інтелектуальним потенціалом – балів не шкодуємо. Ми вбачаємо у власних думках студентів багатий потенціал на майбутнє, тому його потрібно підтримувати та стимулювати.

Наприклад, студентам-міжнародникам першого курсу у другому семестрі ми запропонували самим підібрати назви майбутнього наукового доробку. З'явилися такі теми: Ліза А. "Арабо-Ізраїльський конфлікт у міжнародних відносинах", Олександра Б. "Спільне та відмінне у культурах України та Туреччини", Ірина Б. "Перспективи вивчення мов студентами національних вузів", Жанна Б. "Особливості туристичного забезпечення українців у ЄС", Яна В. "До проблеми надання гуманітарної допомоги дітям Африки", Іванна Д. "Вирішення територіальних конфліктних питань між Україною та Угорщиною", Валерій Д. "Особливості впливу політики Д. Трампа на міжнародні відносини у ЄС", Анастасія К. "Проблема щастя в

Норвегії”, Валентин К. “Основні екологічні проблеми країн ЄС”, Денис К. “Особливості підготовки студентів в Угорщині”, Катерина М. “Особливості культурного спадку України в ЮНЕСКО”, Діана М. “Застосування сили у міжнародних відносинах”, Ольга М. “Розвиток туризму у Греції на сучасному етапі”, Борис М. “Особливості підготовки студентів у США”, Анастасія Н. “Вплив культурних традицій на менталітет населення Іспанії”, Олександр П. “Особливості працевлаштування іноземних громадян у Чехії”, Євген П. “Особливості навчання іноземних громадян у Польщі”, Максим Р. “Особливості взаємообміну студентами між США та Україною”, Денис С. “Проблеми Brexit”, Єлізавета Х. “Особливості діяльності дипломатичного корпусу”, Ольга Ш. “Особливості підготовки студентів-міжнародників у Німеччині”.

Зазначимо, не всі змогли відразу пояснити, яку проблему бажають дослідити, але таких був невеликий відсоток (три особи на групу), ще трьом довелося змінити тему, тому що не змогли віднайти на просторах Інтернету необхідної джерельної бази [2, с. 409-412].

Отже, для професійної освіти студентів-міжнародників нами створюються всі умови для позааудиторної самостійної роботи. Вже вдома вони психологічно готові виконувати інші завдання. Всі студенти відчують підтримку викладача, знають, що за виконання самостійного домашнього завдання отримують по п'ять балів, не виконують або не з'являться без поважної причини – не отримують бали. Студенти самі обирають: чи бути пасивним відвідувачем при контрактній формі навчання, чи готуватися до кожного заняття, отримуючи бали та приносяти радість батькам, які їх будуть стимулювати все частіше.

За умови такого виконання самостійної роботи при підготовці до майбутньої професії, студенти:

а) вмотивовано отримують вищу освіту (перший компонент у професійній освіті);

б) отримують професійну інформацію, формуючи з неї знання, уміння та навички (другий компонент у професійній освіті);

в) формують професійні компетенції, які згодом сформується у професійні компетентності (третій компонент) (авт. І. М. Ковчина).

При формуванні професійного компонента студенти-міжнародники під час самостійної роботи навчаться:

- по-перше, цінувати власну роботу (навчання);
- по-друге, бажати гарної та інтелектуальної праці;
- по-третє, виконувати завдання у власному житті.

Головне, чому навчаться – самостійності. Тобто буде реалізована мета обох сторін – викладача та студента або держави та людини у високому розумінні взаємного дуєту [там само].

Дослідниця самостійної роботи студентів Л. Л. Поєдинцева вказує, що існують такі основні шляхи побудови навчального процесу на засадах самостійної роботи студентів: по-перше – збільшення ролі самостійної

роботи під час аудиторних занять. Результатом цього шляху повинні бути розроблені методики та форми організації аудиторних занять, які б змогли забезпечити високий рівень самостійності у роботі студентів та призвели до покращення якості всієї підготовки; по-друге – це підвищення активності всіх студентів за всіма напрямками самостійної роботи у позааудиторний час. Підвищення активності студентів у позааудиторний час пов'язане з рядом проблем. Насамперед, неготовність до нього не тільки більшості студентів, але й професорсько-викладацького складу. По-третє, існує інформаційне забезпечення аудиторного процесу на сьогодні недостатнє для ефективної організації самостійної роботи [5].

Українська дослідниця О. О. Лаврентьєва, аналізуючи сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів вищих педагогічних навчальних закладів, наполягає на розробці спеціально розроблених завдань до кожної лекції для студентів: знайти рекомендовані джерела до лекції та зробити з них тези до лекційного заняття, порівняти текст лекції з параграфом із підручника або посібника, коротко записати свої побажання, виявити власне відношення до термінології (додамо, якщо це студенти другого або третього курсів), письмово дати відповіді на проблемні питання педагога, доповнити навмисно незакінчену викладачем думку. Зробити короткі висновки згідно з текстом лекції, добрати джерела до теми з Internet-мережі у pdf [4].

З власного досвіду прокоментуємо наступне. Найчастіше нами використовуються під час лекції міні-опитування з кожного пункту плану, за правильні відповіді вони отримують певний відсоток балу. Це стимулює студентів до уважного слухання. Як правило, 75% студентів отримують корисну професійну інформацію саме під час лекційних занять.

Під час семінарських занять нами практикуються парні та колективні форми роботи за аналогом міні-тренінгів. Зважаючи на майбутню професію студентів-міжнародників, наші міні-тренінги мають назви “Європа”, “Євразія”, “Америка” тощо. Сто відсотків студентів беруть активну участь та отримують бали. Такі міні-тренінги є випереджувальними завданнями. На подальших заняттях, під час самостійної роботи студенти мають позитивні результати.

В рамках дисципліни “Міжнародні економічні відносини” студентами-міжнародниками вперше було складено одноособові міні-тренінги на загальну тему “Стратегія вдалого економічного розвитку”. Ось їх тематика: Іра Б. “Стратегія економічного розвитку Франції”, Валерій Д. “Основні форми міжнародних економічних зв'язків”, Іванна Д. “Стратегія реструктуризації”, Анастасія К. “Інвестиції як засіб економічного розвитку”, Діана М. “Сталий розвиток країн”, Жанна Б. “Туризм у Великій Британії”, Олександра Б. “Стратегія вдалого економічного розвитку Франції”, Анастасія Н. “Особливості економічного розвитку Іспанії”, Ліза А. “Сфера товарно-грошових відносин між країнами”, Ольга М. “Туризм в Норвегії”, Ольга Ш. “Відносини між країнами ЄС”, Денис С. “Економіка в Італії”, Єлизавета Х. “Глобалізація як потужний фактор економічного розвитку”, Борис М.

“Стратегія економічного розвитку в Норвегії”, Олександр П. “Сільське господарство України”, Яна В. “Стратегія економічного розвитку країн Латинської Америки”, Валентин К. “Розвиток туризму в Греції на сучасному етапі”, Євген П. “Міжнародна торгівля як провідна форма міжнародних економічних відносин”, Максим Р. “Стратегія економічного розвитку Білорусі”.

Не менш важливою формою позааудиторної роботи є написання міні-доповідей, які дають можливість більш конкретніше розглянути зазначене питання. Такі доповіді були запропоновані студентам-міжнародникам за загальною темою “Відомий політичний діяч країни”. Кожному була надана можливість визначитися з бажаною країною та ознайомитися з нею через визначного представника. Це дало змогу студентам не тільки самостійно обрати сферу діяльності, ознайомитися з науковими розробками діячів, збагатити знання особливостями переваг та недоліків.

Досить творчою і креативною виявилась робота студентів-міжнародників над есе. Вони своїм вибором тематики запропонували різнобічний огляд міжнародного життя, такий як політика, культура, конфлікти, мова, гуманітарна допомога, туризм, освіта та ін. Міжнародники креативно підійшли до виконання цього виду завдань. Так, одними з кращих виявилися:

Есе на тему “Проблеми щастя у Норвегії” Анастасії К., яка підкреслила, що проблема щастя постає у кожній країні, але не кожна сприймає індекс щастя як ефективний чинник у державному управлінні. Часто держави судять з того, наскільки щасливі ті люди, які проживають у ній. За результатами досліджень у 2017 році Норвегія зайняла пост “найщасливішої” країни. Всі ми знаємо географічне розташування Норвегії, що у цієї країни дуже розвинута економіка та досить високий рівень життя. Чи задумувались ви, чому саме цю країну визнали “найщасливішою”? Коли я обирала тему для наукового дослідження, я не знала у чому полягає щастя норвежців. Я, напевно, як і всі люди, думала що все через те що в цій країні є гори та море. А, як відомо, люди які живуть поряд з такою природою більш щасливі. Прочитавши велику купу статей, книг з цієї теми, я зрозуміла, що помилялась. Дізнавшись, що на це впливає низка факторів, які в звичайному житті не дуже впливають на щастя. Я зрозуміла, що на міжнародному рівні потрібно більш науково дивитися на це питання. До цього дослідження, я навіть не підозрювала, що щастя можна оцінювати з наукової точки зору, і більш того, робити рейтинги “найщасливіших” країн. Отже, для того щоб вивести індекс щастя країни, нам потрібно взяти суб’єктивну задоволеність життя помножити на очікувану тривалість життя та розділити це все на екологічний слід. Для отримання рейтингів країн проводили дослідження, опитування, і ось що отримали: 1 місце – Норвегія; 2 місце – Данія; 3 місце – Ісландія. Уявіть собі, як я здивувалася, коли побачила Україну на 132 місці. Це означало, що наша країна входить то “найнещасніших” країн. Якщо порівнювати Норвегію та Україну, то можна

визначити, чому саме наша країна відстає. На мою думку, на це впливає економіка, зовнішня політика, реформи, які проводяться в країні. Норвегія, у свою чергу, проводить ряд реформ, які мають саме соціальну спрямованість, в той час, як українська влада зосередилася на посиленні економіки. Для підвищення свого індексу щастя, Україні потрібно ще багато років працювати на всією системою управління, але, напевно, найголовніше те, щоб вони взяли собі за основу саме “формулу щастя”.

Анастасія Н. у своєму есе “Вплив культурних традицій на ментальність населення Іспанії” підкреслила, що це є дуже актуальною та важливою темою. Її цінність, насамперед, проявляється у тому, що ми починаємо розуміти важливість культурної спадщини та традицій на формування ментальності будь-якого народу. Щодо культури Іспанії, вона є винятковим зразком створення самобутнього, несхожого на інші, народу. Культура Іспанії вирізняється своєю різноманітністю та надзвичайною цікавістю. Звичайно, культурні традиції будь-якого народу досить помітно впливають на ментальність його населення. Не є винятком і представники романської культури. Іспанці з давніх-давен відрізняються своїми специфічними рисами у проявах душевного настрою. Взагалі, менталітет є генетичним кодом та передумовою ставлення людини до таких категорій, як “власність”, “праця”, “багатство”. Отже, для того, щоб зрозуміти сутність іспанської ментальності та її впливу на інші сфери людського життя, в тому числі й культурної, необхідно зрозуміти, як впливають духовні здобутки, традиції цього народу на його становлення.

Можна з упевненістю сказати, що студенти обрали досить цікаві та різнобічні теми, але всі вони пов’язані з головною метою – щасливе життя країни та особистості в ньому, вагомим фундаментом якого є обрана професійна діяльність, що дозволить його забезпечити.

До самостійної студентської роботи нами включений такий вид діяльності, як розробка презентації на задану тему, одну з яких вже було використано практично. Зокрема, Ольга М. в презентації “Королівство Норвегія: історія успішного розвитку” розкрила особливості міжнародної політики Норвегії, визначила завдання, на які слід звернути увагу українській державі. Запланованою лишається презентація на тему: “Проблеми міжнародних конфліктів у світовій політиці”.

На майбутнє нами визначені ще такі види самостійної роботи для студентів-міжнародників в рамках дисциплін “Основи світової політики” та “Міжнародні відносини та світова політика”, як міні-вправа на тему: “Проблема міграцій в світовій політиці України та Європи” та міні-гра на тему: “Взаємозв’язок понять “політичне маніпулювання та “дипломатія” в системі міжнародних відносин”, що дозволить студентів поглибити знання з питань глобальної проблематики в світовій політиці, офіційно його коментувати на міжнародному рівні.

Дієвими видами самостійної роботи стануть форми опрацювання матеріалу через доповіді та бесіди, а саме: доповідь “Проблема відсталості

країн”, бесіда “Взаємозв’язок держави і громадянського суспільства”, бесіда “Особливості участі молоді у світовій політиці”, які дають змогу на власний розсуд підібрати інформацію щодо визначеного питання та дискусійно обговорити її на семінарському занятті. Актуальним залишається в самостійній роботі набуття навиків щодо міжнародних договірних правовідносин, шляхом вирішення практичного завдання на тему: “Захист освітніх прав в Європейському Суді”, що було вже експериментально перевірено в рамках галузевого законодавства на внутрішньому та міжнародному просторі [6, с. 15].

Для засвоєння основних понять, студентам пропонується зробити термінологічний словник, що дає можливість самостійно навчитися як вибирати важливу термінологію, так і засвоювати її краще, тренуючи пам’ять. Цікавим різновидом самостійної роботи студентів є складання кросворду, що дає змогу підключити їх увагу, повторити матеріал, самостійно навчитись вибирати головні тези та аудиторно їх засвоїти разом [6]. Отримані бали за вказаний вид роботи надзвичайно позитивно діють на студента. Такий кросворд було розроблено Іванною Д. в рамках навчальної дисципліни “Міжнародні економічні відносини”.

Висновки. Виходячи з вищевказаного, можна дійти висновку, що сучасні європейські стандарти освітнього простору вимагають як від викладача, так і від студента обізнаності, креативності та самовдосконалення шляхом використання нових методик аудиторної та позааудиторної роботи. Вагома частина в засвоєння знань надається самостійній роботі студента. Запропоновані нами методики засвоєння знань студентами-міжнародниками в позааудиторний час підібрані з врахуванням всіх особливостей міжнародної діяльності та міжнародного досвіду, дають змогу розвинути творчу сторону особистості та стануть необхідними під час майбутньої професійної діяльності.

Подальшими розвідками наукових досліджень можуть бути: особливості форм самостійної роботи студентів-міжнародників під час виробничої практики; самостійна робота студентів-міжнародників педагогічного навчального закладу як педагогічна проблема; психолого-педагогічні дослідження засобів самостійної роботи студентів-міжнародників.

Використана література:

1. https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en.
2. Ковчина І. М. До проблеми організації самостійної роботи студентів-міжнародників на шляху до євроінтеграції / І. М. Ковчина // Економічні, політичні та культурологічні аспекти європейської інтеграції України в умовах нових глобалізаційних викликів : матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ужгород, 16-17 квітня 2018 року). – Ужгород : Видавничий дім “Гельветика”, 2018. – 520 с.
3. https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017_en.pdf
4. Лаврентьєва О. О. Сучасні підходи до організації самостійної роботи студентів вищих педагогічних навчальних закладів [Електронний ресурс] / О. О. Лаврентьєва. – Режим доступу : – http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/lavrentieva_o.o._modern_approaches_to_the_organizati

on_of_independent_work_of_students_of_the_supreme_pedagogical_educational_institutions.pdf.
Читання з екрану.

5. *Поєдинцева Л. Л.* Самостійна робота у формування професійної компетентності майбутніх фахівців [Електронний ресурс] / Л. Л. Поєдинцева. – Режим доступу : [http:// library.uipa.edu.ua /images/data/zbirnik/Poedincheva.pdf](http://library.uipa.edu.ua/images/data/zbirnik/Poedincheva.pdf). Читання з екрану.
6. *Черненко М. В.* Основи галузевого законодавства в соціальній роботі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальностей “соціальна педагогіка”, “соціальна робота” / М. В. Черненко ; за заг. ред. докт. пед. наук. проф. І. М. Ковчиної. – Київ : НПУ, 2011. – 149 с.

References:

1. [https:// ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en](https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/et-monitor_en).
2. *Kovchyna I. M.* Do problemy orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv-mizhnarodnykiv na shliakhu do yevrointehratsii / I. M. Kovchyna // Ekonomichni, politychni ta kulturolohichni aspekty yevropeiskoi intehratsii Ukrainy v umovakh novykh hlobalizatsiinykh vyklykiv : materialy dopovidei Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii (m. Uzhhorod, 16-17 kvitnia 2018 roku). – Uzhhorod : Vydavnychiy dim “Helvetyka”, 2018. – 520 с.
3. [https:// ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017_en.pdf](https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2017_en.pdf)
4. *Lavrentieva O. O.* Suchasni pidkhody do orhanizatsii samostiinoi roboty studentiv vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladiv [Elektronny`j resurs] / O. O. Lavrentieva. – Rezhym dostupu : – [http:// seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/lavrentieva_o.o_modern_approaches_to_the_organization_of_independent_work_of_students_of_the_supreme_pedagogical_educational_institutions.pdf](http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/lavrentieva_o.o_modern_approaches_to_the_organization_of_independent_work_of_students_of_the_supreme_pedagogical_educational_institutions.pdf). Chytannia z ekranu.
5. *Poedyntseva L. L.* Samostiina robota u formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv [Elektronny`j resurs] / L. L. Poedyntseva. – Rezhym dostupu : [http:// library.uipa.edu.ua/images /data/zbirnik/Poedincheva.pdf](http://library.uipa.edu.ua/images/data/zbirnik/Poedincheva.pdf). Chytannia z ekranu.
6. *Chernenko M. V.* Osnovy haluzevoho zakonodavstva v sotsialnii roboti : navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv spetsialnostei “sotsialna pedahohika”, “sotsialna robota” / M. V. Chernenko ; za zah. red. dokt. ped. nauk. prof. I. M. Kovchynoi. – Kyiv : NPU, 2011. – 149 s.

Ковчина И. М., Панченко М. В. К проблеме организации самостоятельной работы студентов международных.

В данной статье раскрываются важные аспекты организации самостоятельной работы студентов высшего учебного заведения. Авторы, обобщая собственный опыт аудиторной работы, приводят практические примеры самостоятельной работы студентов-международников как во время учебных занятий, так и во внеучебное время. Современные европейские стандарты образовательного пространства требуют как от преподавателя, так и от студента осведомленности, креативности и самосовершенствования путем использования новых методик аудиторной и внеаудиторной работы. Значительная часть в усвоении знаний предоставляется самостоятельной работе студента. Предложенные нами методики усвоения знаний студентами-международниками во внеаудиторное время подобраны с учетом всех особенностей международной деятельности и международного опыта, позволяют развить творческую сторону личности и станут необходимыми при будущей профессиональной деятельности.

Ключевые слова: самостоятельная работа, студенты, организация, компетенции.

KOVCHINA I. M., PANCHENKO M. V. To the problem of organization of independent work of students of specialists in international a law.

The important aspects of organization of independent work of students of higher educational establishment open up in this article. Authors, summarizing own experience of audience work, make practical examples of independent work of students-specialists in international a law both during lessons and in vneuchebnoe time. Modern European standards in the educational space require both

the teacher and the student of awareness, creativity and self-improvement through the use of new methods of classroom and non-auditing work. A significant part in the learning of knowledge is provided by the student's independent work. Our methods of assimilation of knowledge offered by international students in extra-curricular time are selected taking into account all the peculiarities of international activity and international experience, allow to develop the creative side of the individual and become necessary during future professional activities.

Keywords: *independent work, students, organization, competencies.*

УДК 378

Лихограй Т. П.

МОДЕЛЮВАННЯ ЛЕКЦІЙНИХ КУРСІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩОЇ ШКОЛИ

У статті подано загальний аналіз педагогічного моделювання як методу педагогічних досліджень, представлено основні принципи його застосування в умовах інтеграції компетентнісного підходу у навчальний процес вищої школи. Встановлено, хоча й побудова моделі передбачає абстрагування та ідеалізацію об'єкта вивчення, проте її використання в педагогіці дає можливість детально проаналізувати та оцінити як ключові етапи навчального процесу загалом, так і основні форми навчання зокрема. Моделювання лекційних курсів спрямоване на структурно-логічну побудову занять, відповідно його домінуюче завдання – оптимізувати процес навчання, підвищити результативність. Розглянуто теоретичні основи побудови моделі різних типів лекцій. Проаналізовано комплекс взаємозв'язаних і чітко визначених елементів, що утворюють структурну методичну модель, що залежить від наукового змісту, характеру викладеного матеріалу і типу лекції. Як наслідок, досліджено критерії структурного моделювання різновидів лекції залежно від запланованої дидактичної мети – вступної, інформаційної, оглядової, проблемної, бінарної, лекції-консультації, лекції з наперед визначеними помилками, лекції прес-конференції.

Ключові слова: *модель, моделювання, компетентнісний підхід, компетентність, лекція, форма організації навчання, навчальний процес, структура.*

Новітні реалії реформування системи освіти зорієнтовані на формування ініціативних, соціально активних громадян, здатних забезпечити економічне зростання і культурний розвиток країни. На сьогодні, освітній потенціал – одна з конкурентних переваг України. Проте, це лише перспектива. Серед проблемних питань – суперечність між реалізацією нових цілей педагогічної системи і недостатньою готовністю викладачів до роботи в сучасних умовах. Ймовірність подолання зазначеної проблеми, безсумнівно, пов'язана з удосконаленням професійної компетентності, індивідуальної мобільності педагогів, прагненням удосконалювати навчальні підходи. Також, подолати наявні протиріччя на нинішньому етапі науково-освітньої перебудови можливо через активне впровадження компетентнісного підходу в навчальний процес вищої школи.